

PO SLEDEH NEKE GEOMETRIJSKE KONSTRUKCIJE

MARKO RAZPET IN NADA RAZPET

Pedagoška fakulteta

Univerza v Ljubljani

Math. Subj. Class. (2010): 01A55, 51M04, 51M15

V prispevku obravnavamo nekatere geometrijske konstrukcije trikotnika z dano osnovnico c , višino v_c nanjo in razliko $\alpha - \beta$ kotov ob osnovnici. Nalogo je Josipu Plemlju dal leta 1891 njegov profesor matematike Vincenc Borštner na ljubljanski gimnaziji. Plemelj je nalogo rešil na originalen način.

ON THE TRACKS OF A GEOMETRIC CONSTRUCTION

In this contribution we discuss certain geometric constructions of a triangle with a given base c and altitude h_c to the base, and the difference $\alpha - \beta$ between the angles at the base. The problem was posed in the year 1891 to Josip Plemelj by his mathematics teacher Vincenc Borštner in secondary school in Ljubljana. Plemelj has solved the problem in an original way.

Uvod

Ob okroglih obletnicah slavnih matematikov se po navadi znova poveča zanimanje zanje. Dne 22. maja 2017 smo v Plemljevem seminarju na Jadranski ulici 19 v okviru Seminarja za zgodovino matematičnih znanosti skromno počastili točno 50. obletnico smrti našega velikega matematika akademika prof. Josipa Plemlja (1873–1967). V ta namen smo povabili prof. Antona Suhadolca, enega izmed redkih še živečih Plemljevih študentov, da nam je povedal nekaj iz življenja in dela našega svetovno znanega matematika. Prof. Suhadolc je pred leti urejal Plemljevo pisno zapuščino, ki je sedaj shranjena v Arhivu Republike Slovenije (ARS) v Ljubljani. Ob tem zahtevnem in hvalevrednem delu je odkril marsikaj zanimivega, kar pred desetletjem še ni bilo splošno znano, predvsem o težavah s pridobivanjem profesorjev fizike v prvih letih po ustanovitvi ljubljanske univerze leta 1919. Njen prvi rektor je bil namreč ravno prof. Plemelj. Čeprav je imel možnosti, da bi svoje znanstveno delo nadaljeval na kakšni že utečeni univerzi, se je raje posvetil ljubljanski, na kateri je dolga leta predaval matematiko bodočim profesorjem matematike in fizike ter inženirjem, in sicer vse do upokojitve leta 1957. Številni Plemljevi študentje so ostali tudi na visokih in višjih šolah, napredovali v profesorje in nadaljevali s širjenjem matematičnega znanja. V glavnem je vse, kar je o prof. Plemlju povedal prof. Suhadolc, zapisano v članku [10]. Še